

ΑΓΙΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΑΙΚΑΤΕ
ΡΙΝΑ

Μ. ΠΑΠΟΥΛΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΗΣ

□ Η Αγία Αικατερίνη ή Αικατερίνη της Αλεξάνδρειας, γνωστή και ως Μεγαλομάρτυρας Αγία Αικατερίνη και κατά τους υμνολόγους της Ορθόδοξης Εκκλησίας Αικατερίνα ([282](#) - [305](#)), ήταν μία από τους Μεγαλομάρτυρες της Ορθοδοξίας, που έμεινε ακλόνητη στα πιστεύω της παρά τις πιέσεις και τα βασανιστήρια που υπέστη, κατά τον πρώιμο [4ο αιώνα](#).

Ἡ Ἁγία

αἰκατερίνη

□ Δυστυχώς για την δράση και την ζωή της Αγίας δεν υπάρχουν καθόλου ιστορικές πληροφορίες κανένας ιστορικός δεν την αναφέρει και ούτε ένας μάρτυρος δεν επιβεβαιώνει την ύπαρξή της και μέχρι του τέλους του 9ου αιώνα και με δεδομένο ότι η εποχή του "μαρτυρικού της θανάτου" προσδιορίσθηκε περί το 305 υπάρχει σιωπή πέντε αιώνων η οποία είναι αδύνατον να μη προσδώσει στις κατοπινές πληροφορίες κάποιες αοριστίες χωρίς αυτές όμως να σημαίνουν πως η σχετική παράδοση περί της Αγίας Αικατερίνης στερούνται ιστορικής βάσης.

Βῆς Βῆ

□ Σύμφωνα με τον Ρουφίνο, το πρώτο της όνομα ήταν Δωροθέα. Μετά την βαφτίσή της όμως, έλαβε το όνομα Αικατερίνα, αυτή δηλαδή που είναι πάντα καθαρή, αγνή, Έζησε στην Αλεξάνδρεια, στα χρόνια του βασιλιά Μαξιμίνου, είχε αριστοκρατική καταγωγή και τεράστια μόρφωση.

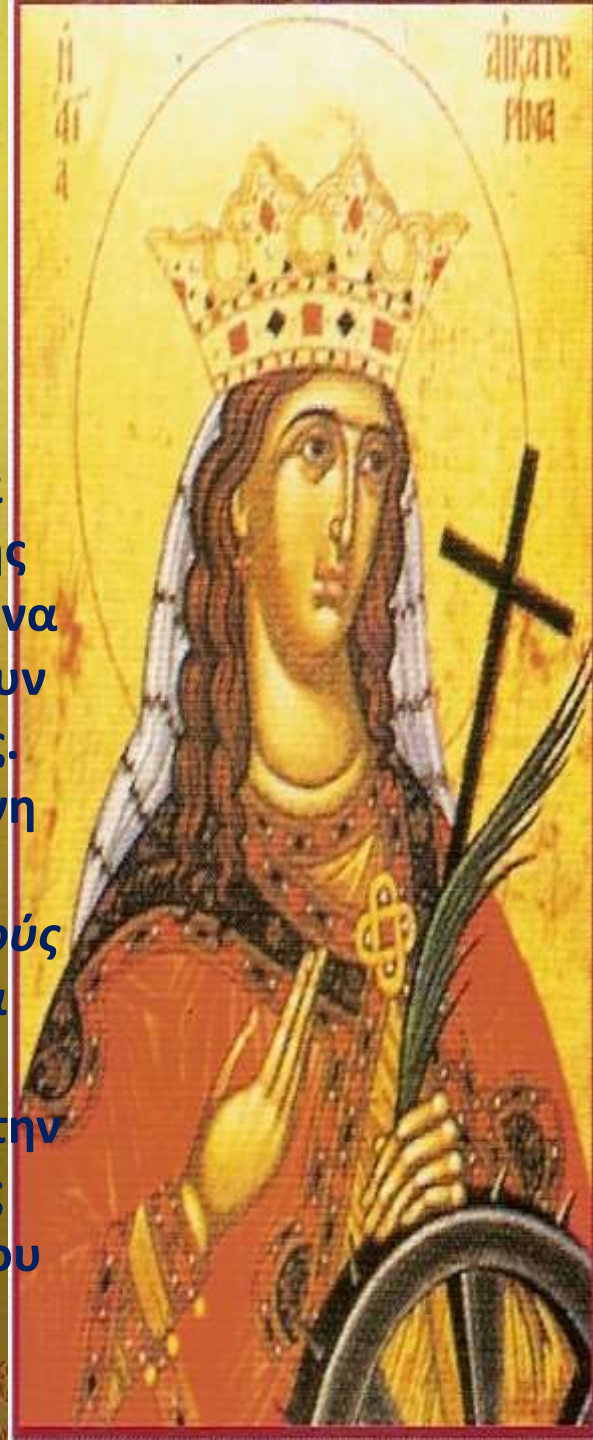
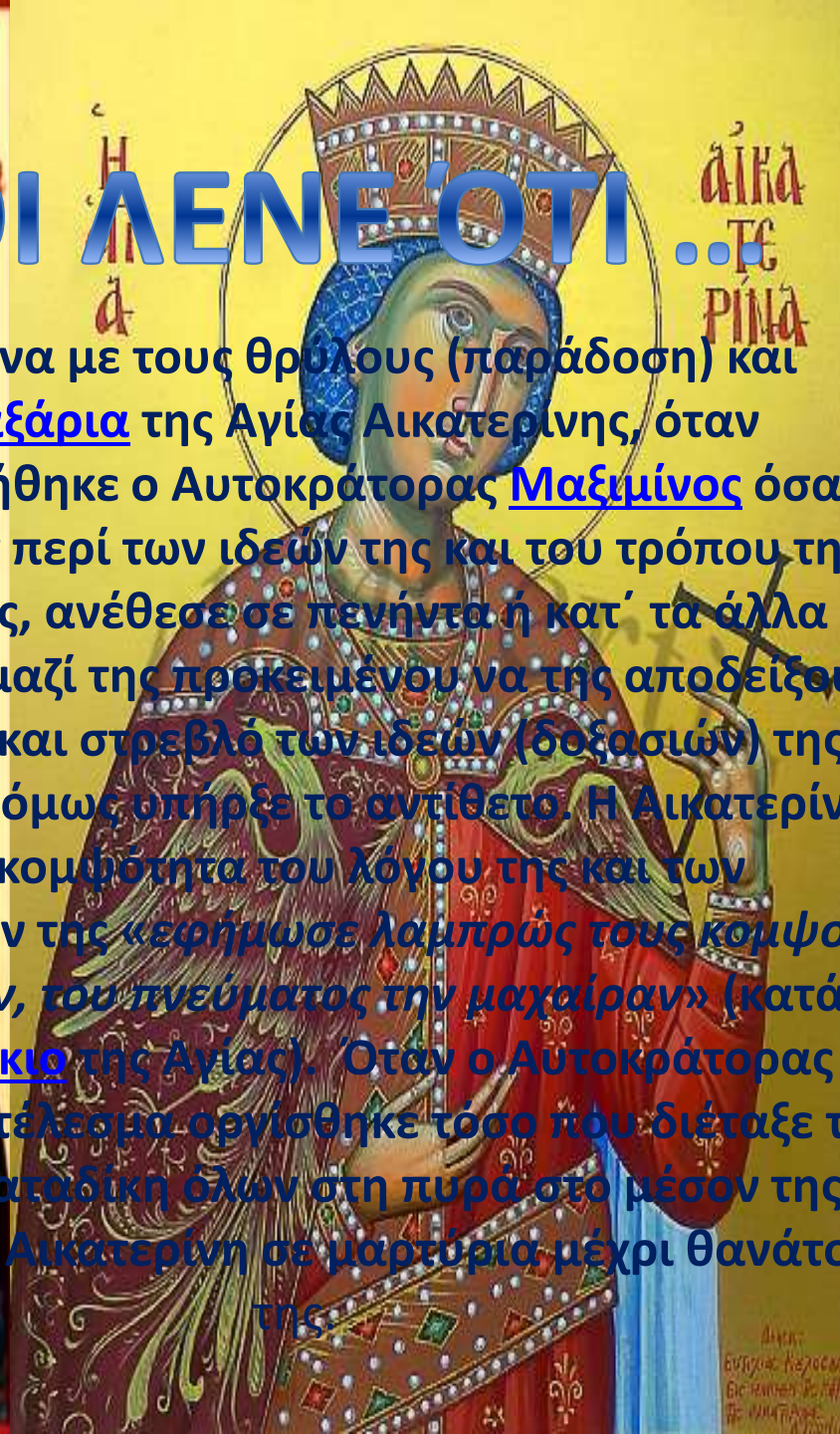
□ Σίγουρα απετέλεσε ένα αντίπαλο δέος στην Ελληνίδα φιλόσοφο Υπατία κατά τη μεσαιωνική σκέψη. Παρόμοια με την Υπατία, λέγεται ότι ήταν σοφή (ιδιαίτέρως όσον αφορά στη φιλοσοφία και τη θεολογία), πολύ όμορφη, αγνή, και ότι δολοφονήθηκε άγρια λόγω της δημόσιας έκθεσης της πίστης της — 105 χρόνια προ του θανάτου της Υπατίας (αν και τα πρώτα κείμενα που την αναφέρουν, ή οι διάφορες παραλλαγές τους, χρονολογούνται πολύ αργότερα).

ΘΡΥΛΟΙ ΛΕΝΕ ΟΤΙ ...

□ Σύμφωνα με τους θρύλους (παράδοση) και τα Συναξάρια της Αγίας Αικατερίνης, όταν πληροφορήθηκε ο Αυτοκράτορας Μαξιμίνος όσα διαδίδονταν περί των ιδεών της και του τρόπου της ζωής της Αγίας, ανέθεσε σε πενήντα ή κατ' τα άλλα να συζητήσουν μαζί της προκειμένου να της αποδείξουν το αβάσιμο και στρεβλό των ιδεών (δοξασιών) της. Αποτέλεσμα όμως υπήρξε το αντίθετο. Η Αικατερίνη με την κομψότητα του λόγου της και των επιχειρημάτων της *«εφήμωσε λαμπρώς τους κομψούς των ασεβών, του πνεύματος την μαχαίραν»* (κατά το απολυτίκιο της Αγίας). Όταν ο Αυτοκράτορας έμαθε το αποτέλεσμα οργίσθηκε τόσο που διέταξε την θανατική καταδίκη όλων στη πυρά στο μέσον της πόλης την δε Αικατερίνη σε μαρτύρια μέχρι θανάτου της.

□ Στη συνέχεια δι' άλλου θρύλου το πάναγνο σώμα της Αγίας μεταφέρθηκε υπό "πτερύγων αγγέλων" στο όρος Σινά της ομώνυμης χερσονήσου όπου επί αιώνες έμεινε άταφο, κατά τους βιογράφους της και την ιερή παράδοση, μέχρι τον 6ο αιώνα, όπου ερημίτες μοναχοί της περιοχής μέσω οράματος ειδοποιήθηκαν και κατέβασαν από το όρος το σώμα της Αγίας το οποίο και εναπόθεσαν σε μαρμάρινη θήκη. Στη συνέχεια ενημερώθηκε ο αυτοκράτορας Ιουστινιανός ο οποίος και έκτισε τη γνωστή ιερή Μονή της Αγίας Αικατερίνης του Σινά και την εκκλησία (καθολικό) της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος (που κτίσθηκε μεταξύ 548-565) εντός της οποίας και τοποθετήθηκε η μαρμάρινη θήκη εξ ου και το όνομα της εκκλησίας Αγία Αικατερίνη. Στη Μονή αυτή διασώζεται ένα σημαντικό θησαυροφυλάκιο της πρώιμης Χριστιανικής τέχνης αρχιτεκτονικής και εικονογραφημένων χειρογράφων, οι δε μοναχοί αυτής είναι Έλληνες.

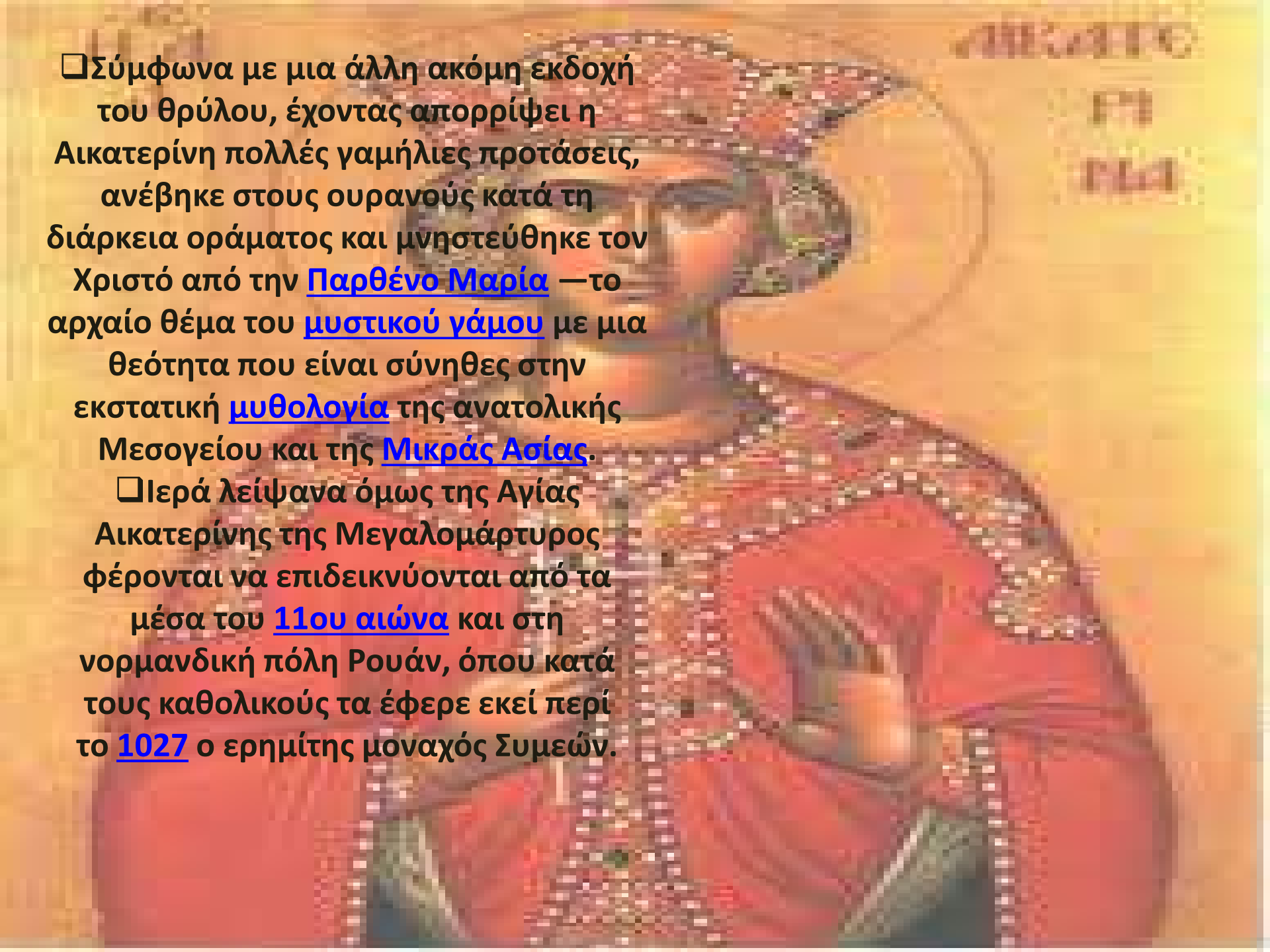

□ Σύμφωνα με μια άλλη ακόμη εκδοχή του θρύλου, έχοντας απορρίψει η Αικατερίνη πολλές γαμήλιες προτάσεις, ανέβηκε στους ουρανούς κατά τη διάρκεια οράματος και μνηστεύθηκε τον Χριστό από την Παρθένο Μαρία —το αρχαίο θέμα του μυστικού γάμου με μια θεότητα που είναι σύνηθες στην εκστατική μυθολογία της ανατολικής Μεσογείου και της Μικράς Ασίας.

□ Ιερά λείψανα όμως της Αγίας Αικατερίνης της Μεγαλομάρτυρος φέρονται να επιδεικνύονται από τα μέσα του 11ου αιώνα και στη νορμανδική πόλη Ρουάν, όπου κατά τους καθολικούς τα έφερε εκεί περί το 1027 ο ερημίτης μοναχός Συμεών.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ
ΕΠΙ
ΕΠΙ

ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ

□ Η ημέρα του μαρτυρίου της Αγίας Αικατερίνης θεωρείται η 24 Νοεμβρίου, της δε εύρεσης των λειψάνων της η 25 Νοεμβρίου εκτός όμως όλων των Σλάβων που τιμούν ιδιαίτερα μέχρι σήμερα την ημέρα του μαρτυρικού θανάτου της Αγίας, όλοι οι λοιποί χριστιανοί κατά σύσταση των μοναχών του Σινά συνέπτυξαν σε μία και τις δύο εορτές και όρισαν την 25 Νοεμβρίου ημέρα τιμώμενη της ιερής μνήμης της, ανεορταζόμενη με την απόδοση Εισοδίων της Θεοτόκου. [Η περίπτωση αυτή παρουσιάζει ιδιαίτερες δυσκολίες από την πρακτική λειτουργική πλευρά, γι' αυτό και γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στο Τυπικό της Την παράδοση αυτή να τιμάται η αγία στις 25 Νοεμβρίου ακολούθησαν και οι Καθολικοί της Δύσης.

ΑΪΚΑ
ΤΕ
ΡΙΝΑ

ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΓΙΑ
ΤΕΡΕΣΙΑ

□ Η Αγία Αικατερίνη φέρεται στις αγιογραφίες συνήθως εστεμμένη, καθιστή, κρατώντας στο δεξί χέρι κάλαμον ή ιερό κλάδο φοίνικα, ενώ στο αριστερό σταυρό που ακουμπά σε ακιδοφόρο τροχό, έχοντας στο βάθος (φόντο) το όρος Σινά. Πολλοί καλλιτέχνες ζωγράφοι έχουν αποδώσει έργα από το βίο της Αγίας Αικατερίνης μεταξύ των οποίων ο Κορέγιος, ο Βερονέζε, ο Ραφαήλ κ.λπ. Σύμβολά της στην αγιογραφία είναι ο ακιδοφόρος τροχός, η αιμοσταγής μάχαιρα, κλάδος φοίνικα, ιερός κάλαμος, βιβλία και το όρος Σινά.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

□ Η Αγία Αικατερίνη θεωρείται προστάτις των Μηχανικών και ιδιαίτερα των παρθένων και φοιτητριών. Στη Γαλλία, η φιλοσοφική σχολή του Παρισιού από θαυμασμό προς την Αγία την είχε ανακήρυξε προστάτιδα της φιλοσοφίας. Την ιδιότητα αυτή της Αγίας που διαδόθηκε ταχύτατα αποδέχθηκαν πλείστες Χώρες της Δύσης. Σημαντικότερες εορτές προς τιμή της Αγίας ήταν εκείνες οι εύθυμες που συνέβαιναν στο Παρίσι όπου νεανίδες ηλικίας 25-ετών ανύπανδρες, ανήμερα της εορτής της Αγίας, περιφέρονταν εν ευθυμιά στη πόλη φέροντας ή σκεπάζοντας τα μαλλιά τους με λευκό δαντελλωτό "κεκρύφαλο" (σκούφο) εκ του οποίου και προήλθε η γαλλική έκφραση "*elle a la coiffure de Sainte Catherine*", (= έχει την κτενισιά της Αγίας Αικατερίνης) που αποτελεί ιδιωματισμό και λέγεται για γεροντοκόρες, αντίστοιχο με το ελληνικό "μπήκε στο ράφι".

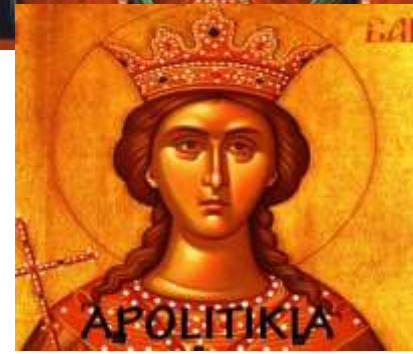
□ Εθεωρείτο η αγία-προστάτις της Νομικής Σχολής στο Πανεπιστήμιο της Πάδοβας.

Στην Ελλάδα παλαιότερα η Αγία Αικατερίνη ήταν προστάτις της [Ελληνικής Βασιλικής Χωροφυλακής](#).

□ Η Αγία Αικατερίνη είναι πολιούχος αγία της πόλης της [Κατερίνης](#). Η πρωτεύουσα της Πιερίας ονομάστηκε αρχικά Αικατερίνη από το όνομα της αγίας.

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΥ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΑΤΕ

ΣΧΟΙΝΑ ΜΑΡΙΑ
Γ2